

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREDHRANO
GOZDARSKI INŠTITUT
SLOVENIJE

FITOSANITARNA UPRAVA RS

www.furs.si, e: furs.mkgp@gov.si
Einspielerjeva ulica 6, 1000 Ljubljana
T: 059 152 930, f: 059 152 959

GOZDARSKI INŠTITUT

SLOVENIJE

Ljubljana, Večna pot 2

27-05-2010

Datum:

Številka	Priloge	Odd.
3147	1x	dr. Jurc

Številka zadeve: 3430-87/2010/3

Datum: 20.05.2010

Predstojnica Fitosanitarne uprave Republike Slovenije izdaja na podlagi 9. člena Zakona o državni upravi (ZDU-1-UPB4; Uradni list RS, št. 113/05, 126/07-ZUP-E in 48/09) v povezavi s 74. in 76. členom Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 - ZZVR-1-UPB2 in 36/2010, v nadaljevanju: ZZVR-1)

SKLEP

o potrditvi programa posebnega nadzora borove ogorčice (*Bursaphelenchus xylophilus*)

I.

S tem sklepom se potrdi program posebnega nadzora borove ogorčice (*Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhrer, 1934) Nickle, 1970) v letu 2010 (v nadaljnjem besedilu: program), ki ga je predložil koordinator posebnega nadzora.

Program določa izvajanje ugotavljanja navzočnosti, preprečevanja vnosa in širjenja, določitve kraja in obsega razširjenosti povzročiteljice venenja borovcev – borovo ogorčico (*Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhrer, 1934) Nickle, 1970) in je skladen s programom Republike Slovenije za fitosanitarno področje za leto 2009-2011, ki je bil sprejet s sklepom ministra št. 007-35/2009, dne 29.01.2009 in dopolnjen s sklepom ministra št. 007-14/2010, dne 26.02.2010.

II.

Ugotavljanje zdravstvenega stanja bora in spremljanje navzočnosti vektorjev na določenih opazovalnih točkah, kot ga določa program, izvajajo pooblaščeni in usposobljeni delavci Kmetijskega inštituta Slovenije, Zavoda za gozdove Slovenije, Gozdarskega inštituta Slovenije ter fitosanitarni inšpektorji. Slednji izvajajo tudi nadzor uvoženega lesa, lesa gostiteljskih rastlin in lesene pakirne materiala ter izvajajo pregledne ustreznosti dokumentacije pri premeščanju pošiljk iz Portugalske

Inšpekcijski nadzor in odrejanje fitosanitarnih ukrepov izvaja fitosanitarna inšpekcija in gozdarska inšpekcija Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano

III.

Program mora biti izveden v rastni dobi gostiteljskih rastlin v letu 2010. Ta sklep prične veljati z dnem izdaje.

Postopek vodil:

Primož Pajk

višji svetovalec III

Vročeno:

- Kmetijski inštitut Slovenije
- Gozdarski inštitut Slovenije
- Zavod za gozdove Slovenije
- Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire (prof. dr. Maja Jurc)
- Carinska uprava RS

Suzana Marolt

direktorica

V vednost:

- Fitosanitarna uprava RS, Sektor za zdravstveno varstvo rastlin
- arhiv, tu

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
FITOSANITARNA UPRAVA RS

www.furs.si, e: furs.mkgp@gov.si
Einspielerjeva ulica 6, 1000 Ljubljana
T: 059 152 930, f: 059 152 959

Številka: 3430-87/2010/2

Datum: 20.05.2010

ZADEVA: PROGRAM POSEBNEGA NADZORA BOROVE OGORČICE,
BURSAPHYELCHUS XYLOPHILUS (STEINER IN BUHRER) NICKLE ZA LETO
2010

1. KRAJ IN PREDMET PREGLEDA

1.1 KRAJ

V posebni nadzor borove ogorčice *Bursaphyelchus xylophilus* bodo vključeni: iglavci v naravnih gozdnih sestojih, luka Koper in letališče na Brniku, skladišča lesa in lesene pakirne embalaže (LPM), mesta razkladanja pošiljk z LPM in distributerji okrasnega lubja iglavcev.

1.2 PREDMET PREGLEDA

Les in lubje iglavcev iz uvoza oz. pri premeščanju, LPM in iglavci iz gozdnih sestojev po Sloveniji. Vzorci lesa bodo analizirani na prisotnost borove ogorčice, *Bursaphyelchus xylophilus* (Steiner in Buhrer) Nickle.

2. NAMEN SPREMLJANJA

Borova ogorčica je karantenski škodljivi organizem, ki ogroža predvsem bore in je uvrščena na seznam II.A.I Direktive 2000/29/ES. Uvrščamo jo med izredno nevarne zajedavce iglavcev, saj lahko v eni vegetacijski sezoni povzroči odmiranje velikih sestojev vseh starosti. Gospodarsko škodo lahko povzroči predvsem na borih (rod *Pinus*), v manjši meri pa tudi na drugih iglavcih.

Po podatkih EPPO (2006) je vrsta *B. xylophilus* razširjena na Japonskem, v Kanadi, ZDA, nekaterih provincah Kitajske, navzoča pa v Koreji, Mehiki in na Portugalskem. Na Portugalskem izvajajo načrt izkoreninjenja borove ogorčice, zato so v obdobju med oktobrom 2006 in majem 2007 opravili sekanje gostiteljskih dreves v 3 km širokem izolacijskem pasu, kar pa ni zaustavilo širjenja. V letu 2008 se je borova ogorčica na Portugalskem močno razširila. V letu 2008 je bila ugotovljena tudi na eni lokaciji v Španiji, kjer so izvedli ukrepe za izkoreninjenje. Po podatkih Stalnega odbora za varstvo rastlin pri Evropski Komisiji (SCPH) je bila borova ogorčica konec leta 2009 ugotovljena tudi na Madeiri, ki je avtonomna regija Portugalske. Ocenjujejo, da ta najdba ne predstavlja večjega tveganja za širjenje borove ogorčice, ker na temu območju ni

lesnopredelovalne industrije in se iz otoka praktično nič ne premešča. Po podatkih SCPH se borova ogorčica širi tudi na Kitajskem.

Pozornost v sklopu posebnega nadzora borove ogorčice v Sloveniji v 2010 bomo zato usmerili v trgovanje in premeščanje lesa znotraj EU in različne lesene objekte (LPM, gradbeni in podporni les, ipd.) ter lubje iglavcev, ki izvirajo iz teh območja in mednarodne trgovine.

V Sloveniji so razmere za nemoteno širjenje borove ogorčice precej ugodne, kar se kaže predvsem v razširjenosti gostiteljskih rastlin, navzočnosti vektorjev vrste *B. xylophilus*, sorazmerno ugodnih podnebnih razmerah in končno tudi v nekaterih vzporednih dejavnikih, ki vplivajo na stres gostiteljskih rastlin (poletna suša, pogosti vetrolomi in snegolomi, požari itn.) in s tem na hitrejši razvoj in širjenje podlubnikov – možnih vektorjev borove ogorčice. Vsem naštetim dejavnikom lahko dodamo še navzočnost mednarodnega pristanišča in precej razvite lesno-pridelovalne industrije v Sloveniji. Do sedaj smo v sklopu posebnega nadzora borove ogorčice v Sloveniji ugotovili tri vrste rodu *Buraphelenchus*: *B. hofmanni*, *B. mucronatus* in *B. sp.*, ki pa morfološko ne pripada skupini *B. xylophilus*.

Posebni nadzor borove ogorčice v Sloveniji izvajamo v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 45/01) in Odločbo Komisije 2006/133/EC.

3. DOLOČITEV ŠKODLJIVEGA ORGANIZMA

V primeru najdbe bomo vrsto *B. xylophilus* določili na temelju morfoloških značilnosti, morfološko identifikacijo pa potrdili z molekularno metodo. Molekularno tehniko identifikacije bomo uporabili tudi v primeru najdbe samih afelenhoidnih ličink, za katere bomo domnevali, da spadajo v rod *Bursaphelenchus* ter v primeru najdbe značilnih samcev, samic z repnim izrastkom (mukrom), ki bi lahko pripadale vrsti *B. mucronatus*, *B. xylophilus* ali *B. fraudulentus*.

4. SPREMLJANJE PRENAŠALCEV

Izvajali bomo spremljanje prenašalcev borove ogorčice, zlasti pekarskega žagovinarja (*Monochamus galloprovincialis* Oliver, 1795), ki je pogost na boru, pa tudi druge vrste žagovinarjev, ki se redkeje pojavljajo na boru (*M. sartor* (Fabricius, 1787) – krojaški žagovinar; *M. saltuarius* Gebler, 1830 – dimnikarski žagovinar ter *M. sutor* (Linnaeus, 1758) – čevljarski žagovinar).

Monitoring bomo zastavili v 60 do 80 let starih strnjениh sestojih iglavcev, in sicer v sestojih črnega bora (*Pinus nigra* Arnold), alepskega bora (*P. halepensis* Mill.), rdečega bora (*P. sylvestris* L.), navadne jelke (*Abies alba* Mill.) ter navadne smreke (*Picea abies* (L.) Karsten).

Lokacije vzorčenja v borovih sestojih bodo v submediteranski in predalpski ekološki regiji, navadne smreke v alpski, navadne jelke pa v dinarski ekološki regiji in sicer na lokacijah s povečanim tveganjem za pojav borove ogorčice. Vzorčenje se bo izvajalo enkrat na mesec z različnimi pastmi s sintetičnimi in naravnimi atraktanti ter z naravnimi vabami - lovnimi drevesi v času od maja do oktobra. Ugotovljene bodo optimalne metode atrakcije žagovinarjev, njihova biologija in fenologija z namenom razvijanja ustreznih načinov njihovega hitrega odkrivanja in kontrole.

5. DOLOČITEV DELOVNEGA OBMOČJA

V letu 2010 bomo v sklopu posebnega nadzora borove ogorčice *Bursaphelenchus xylophylus* odvzeli in analizirali skupno 80 vzorcev lesa in lesne pakirne embalaže. Opravljali bomo:

- Odvzem vzorcev lesa iz uvoza/premeščanja v luki Koper;
- Odvzem vzorcev lesa gostiteljskih rastlin v luki Koper in neposredni bližini;
- Odvzem vzorcev LPM, ki izvirajo iz Azije, ZDA ali Kanade (Luka Koper, Brnik, skladišča).
- Odvzem vzorcev lesa, LPM in lubja iglavcev, ki izvirajo iz Portugalske in Španije;
- Odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja);
- Terenski pregled sestojev iglavcev (ugotavljanje zdravstvenega stanja ogroženih območij);
- Spremljanje navzočnosti vektorjev borove ogorčice;
- Pregledi ustreznosti dokumentacije pri premeščanju pošiljk;
- Analiza vzorcev na navzočnost vrste *B. xylophylus*;

Tabela 1: Predstavitev obsega nadzora borove ogorčice v Sloveniji v 2010.

Sodelujoča ustanova	Opis dela
Zdravstveni pregledi iglavcev	
GIS, ZGS, KIS	Terenski pregled sestojev iglavcev (ugotavljanje zdravstvenega stanja ogroženih območij), pregledi lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja); predvidenih okrog 130 kategoriziranih območij, kjer obstaja nevarnost za vnos borove ogorčice (slika 1 v prilogi 1), kjer se opravi več pregledov, za katere zabeležimo vsaj koordinate lokacij pregledov, v primeru suma se odvzame vzorec za laboratorijske analize
Monitoring vektorjev	

BF-G	Spremljanje navzočnosti vektorjev <i>B. xylophilus</i> (vrste rodu <i>Monochamus</i>) 5 lokacij Vzorčenje lesa iglavcev
FSI	Odvzem vzorcev LPM iz uvoza in Portugalske (Luka Koper, Brnik, skladišča) in vzorcev lubja iglavcev, pregledi okrasnih zasaditev bora v bližnji okolici skladišč 35 vz.
FSI	Odvzem vzorcev uvoženega lesa in lesa gostiteljskih rastlin v luki Koper in neposredni bližini: 5 vz.
ZGS	Odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja): 15 vz.
KIS, GIS	Odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja): 25 vz.
Laboratorijske analize	
KIS	Analiza vzorcev lesa, LPM, lubja in žuželk (<i>Monochamus</i>) na navzočnost vrste <i>B. xylophilus</i> : 80 vzorcev

6. ČAS PREGLEDA

Les iz uvoza/premeščanja, LPM in lubje iglavcev bomo vzorčili preko celega leta. Prav tako bomo vizualne preglede zdravstvenega stanja sestojev iglavcev spremljali preko celega leta, vzorce lesa v gozdnih sestojih pa bomo pobirali od maja do oktobra 2010.

7. POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE

7.1. Pregledi in vzorčenje v gozdnih sestojih

V letu 2010 bomo v opravili preglede in vzorčenje v gozdnih sestojih po Sloveniji (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo, mest razkladanja in v bližnji okolici lesno-predelovalnih obratov). V gozdnih sestojih bomo pobrali skupno 40 vzorcev. S pomočjo geografskega informacijskega sistema smo izdelali karto ogroženih sestojev iglavcev (Priloga 1). Shematski prikaz lokacij, kjer obstaja nevarnost vnosa borove ogorčice (Priloga 1) in kjer bomo opravili preglede in vzorčenje v radiju 3 km je prikazan na sliki 1 (Priloga 1). Natančnejši podatki o lokacijah so na voljo v aplikaciji FITO-nadzor. Na 130 lokacijah bodo sodelavci javne gozdarske službe ZGS opravljali vizualne preglede. KIS, GIS in ZGS pa bo ob morebitnem sumu odvzel vzorce lesa sumljivih dreves za laboratorijske analize. V bližini večjih lesno predelovalnih obratov, skladišč in žag v gozdovih drugod po Sloveniji. Vzorčili bomo propadajoča drevesa na lokacijah, kjer obstaja večja nevarnost za vnos borove ogorčice. Luka Koper, Brnik : vzorčili bomo v gozdnih sestojih oz. posamezna drevesa v bližini luke Koper in zaledju Kopra (obalno-kraški pas) ter v širši okolici Brnika. Skupno bomo v gozdnih sestojih po Sloveniji pobrali 40 vzorcev lesa.

7.2. Pregledi pri uvozu/premeščanju pošiljek

Uvožen les in LPM: potrebno je preveriti dokumentacijo, ki spremišča uvoženo pošiljko v kateri mora biti opredeljeno, na kakšen način je bil les obdelan. Vzorčimo v primeru kakršnihkoli posebnosti. Pri vzorčenju se osredotočimo na predele, kjer ugotovimo navzočnost poškodb (rovov) zaradi hroščkov rodu *Monochamus* ali navzočnost pomodrelih ali posivelih mest, ki nastanejo kot posledica navzočnosti gliv (npr. *Ceratocystis* spp.). Pozorni smo na navzočnost ostankov lubja. Kjer takih mest ni, vzorčimo naključno.

Okrasno lubje iglavcev in lesni sekanci: vzorčimo naključno, sestavljen vzorec (iz najmanj 5 različnih vzorčnih mest) naj vsebuje približno 500 g (oz. volumen 2 litra) materiala. Posebno pozornost posvetimo morebitni prisotnosti ličink, bub ali hroščev rodu *Monochamus*. Skupno bom pobrali 40 vzorcev lesa, LPM in lubja.

7.3. Način vzorčenja:

Vzorce jemljemo s pomočjo motornih ali ročnih žag, sekir, dlet, vrtalnikov – svedrov in podobnega. Posamezen vzorec sestavimo iz podvzorcev odvzetih na do 5-ih drevesih. V primeru uporabe lesnega svedra vzorčimo naključno s 25 mest (25 zavrtin); v posamezno mesto zavrtamo (lesni sveder premera 12 mm; počasno vrtanje, da preprečimo pregrevanja). Vzorčenje s sekiro pa poteka tako, da zasekamo do globine približno 5 cm. Če imamo možnost, vzorčimo tudi na predelih debla ali debelejših vejah višje v krošnji. Pazimo, da se vzorčena mesta, na primer ob uporabi vrtalnikov, preveč ne segregajo. Odpadke, ki v teku vzorčenja nastajajo (žaganje, oblanci, sekanci, itn.) zberemo in jih tudi pošljemo v analizo. Vzorec lahko sestavimo tudi iz večjih kosov lesa, ki jih vzamemo iz do 5-ih dreves.

V primeru LPM na kateri so opazne izvrtine žuželk ali glive vzorčimo podobno, s pomočjo motornih ali ročnih žag, sekir, dlet in vrtalnikov. Lahko odvzamemo tudi večje kose lesa (na nekaj mestih) in jih pošljemo v laboratorij, kjer jih ustrezno obdelamo (razkosamo in postavimo na inkubacijo). Število vzorcev prilagodimo glede na velikost pošiljke lesa oz. količino lesne pakirne embalaže.

Rokovanje z odvzetimi vzorci: Odvzete vzorce shranimo v plastične vrečke, ustrezno označimo in pošljemo v pooblaščen nematološki laboratorij na KIS. Če nimamo možnosti, da vzorce pošljemo v laboratorij takoj, jih lahko v plastični vrečki za kakšen dan shranimo v temnem prostoru na sobni temperaturi. Če je vzorčena pošiljka na trgu ali ob uvozu je potrebno zapisnik o vzorčenju označiti z »NUJNO«.

Laboratorijske analize: vzorce lesa postavimo 14 dni na inkubacijo pri večji zračni vlažnosti. Zatem iz vzorcev izločimo celokupno populacijo ogorčic s pomočjo metode po Bermanu in jih pregledamo s pomočjo mikroskopa. Borovo ogorčico določimo kot je opisano zgoraj (točka 3).

Analize vzorcev lesa, LPM ali lubja potekajo najmanj 14 dni (v primeru pozitivne najdbe pa še dodatne 3 dni za potrjevanje z molekularno metodo).

8. ZAPISNIK O VZORČENJU, VNOS PODATKOV V APLIKACIJI FITO-PREGLED/NADZOR, IZMENJAVA PODATKOV IN IZMENJAVA PODATKOV O VZORČENJU

Opravljeni zdravstveni pregledi ZGS, GIS, FSI in KIS se na terenu vpisujejo na obrazcih A in A₁ v prilogi in vzorčenja se bodo zaključila z zapisnikom o odvzetem vzorcu (obrazca B in B₁ v prilogi) in prijavo za analizo na KIS. Podatki o monitoringu vektorjev se vpisujejo v popis ulova (na obrazec A₂) in zapisnik o vzorčenju (obrazec B in B₁ v prilogi). Zapisnik mora vsebovati: podatke o stranki oz. lastniku (kjer je lastnik znan), datum in kraj vzorčenja, podatke o odvzemnem mestu in vzorčenju (lokaciji odvzema vzorca), o vzorcu (predmet vzorčenja, država izvora, opis vzorca, število enot v vzorcu), namen testiranja in opis simptomov. Poleg obveznih podatkov se na zapisnik lahko pripše tudi druge podatke in opažanja. Zapisnik mora biti podpisan in opremljen z žigom.

Podatke, ki so na zapisniku se vnaša tudi v aplikaciji FURS APL (priloga 2.II). Izmenjava podatkov med vzorčevalci (FSI, GIS, ZGS) in diagnostičnim laboratorijem bo potekala s pomočjo aplikacije FURS APL, po elektronski pošti ali telefonu. O morebitnih najdbah karantenskih ogorčic bomo pisno ali po elektronski pošti obveščali FURS.

9. IZDELAVA KARTE SISTEMATIČNE RAZISKAVE Z VNOSOM MOREBITNIH NAJDIŠČ BOROVIH OGORČIC

Na temelju terenskega dela, vzorčenja in povratnih informacij iz laboratorija se bo dopolnjevala in nadgrajevala karta geografske razprostranjenosti škodljivih organizmov. V podatkovno bazo FURS APL se zabeležijo vse lokacije pregledov in lokacije odvzema vzorcev.

10. NOSILCI NADZORA

Na temelju terenskega dela, vzorčenja in povratnih informacij iz laboratorija se bo dopolnjevala in nadgrajevala karta geografske razprostranjenosti škodljivih organizmov. V podatkovno bazo FITO-nadzor in FITO-pregled se zabeležijo vse lokacije pregledov in lokacije odvzema vzorcev.

Koordinator posebnega nadzora in nematološki laboratorij:

dr. Saša Širca, Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 17, 1001 Ljubljana,
tel.: 01 2805 176, Fax.: 01 2805 255, e-mail: sasa.sirca@kis.si

V primeru njegove odsotnosti: dr. Gregor Urek, email: gregor.urek@kis.si

Koordinator spremjanje navzočnosti vektorjev:

Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire,

Večna pot 83, 1000 Ljubljana

Kontaktna oseba: dr. Maja Jurc, tel.: 01 423 11 61, maja.jurc@bf.uni-lj.si

Koordinator pregledov v gozdu:

Gozdarski inštitut Slovenije

Večna pot 2, 1000 Ljubljana

Kontaktna oseba: dr. Dušan Jurc, v primeru njegove odsotnosti: dr. Nikica Ogris

tel.: 01 200-7800, e-mail: dusan.jurc@gozdis.si, nikica.ogris@gozdis.si

Koordinator ZGS:

Zavod za gozdove Slovenije

Večna pot 2, 1000 Ljubljana

Kontaktna oseba: Marija Kolšek

tel.: 041 657 249, e-mail: marija.kolsek@zgs.gov.si

Koordinator FSI:

IRSKGH Fitosanitarna inšpekcija

Kontaktni osebi: Anita Benko Beloglavec in Joži Jerman Cvelbar

tel: 434 57 00, e-mail: anita.benko@gov.si, jozi.cvelbar@gov.si

Koordinator GI:

IRSKGH Gozdarska inšpekcija

Kontaktna oseba: mag. Bojan Vomer

tel.: 01 4345 700, fax: 01 4345 717, e-mail: bojan.vomer@gov.si

Pripravila: dr. Saša Širca, univ. dipl. inž. agr. in dr. Gregor Urek, univ. dipl. inž. agr.

Priloge:

Priloga 1: Slikovno gradivo (kartografski prikaz lokacij, znamenja napada ter prenašalci – *Monochamus*)

Priloga 2: Navodila za vzpostavitev uradnih evidenc o posebnem nadzoru

Priloga 3: Obrazci za vpisovanje

A0: Zapisnik o fitosanitarnem pregledu

A: Zapisnik o zdravstvenem pregledu rastlin

A1: Popis zdravstvenih pregledov rastlin

A2: Zapisnik o monitoringu

B: Zapisnik o odvzemu vzorca

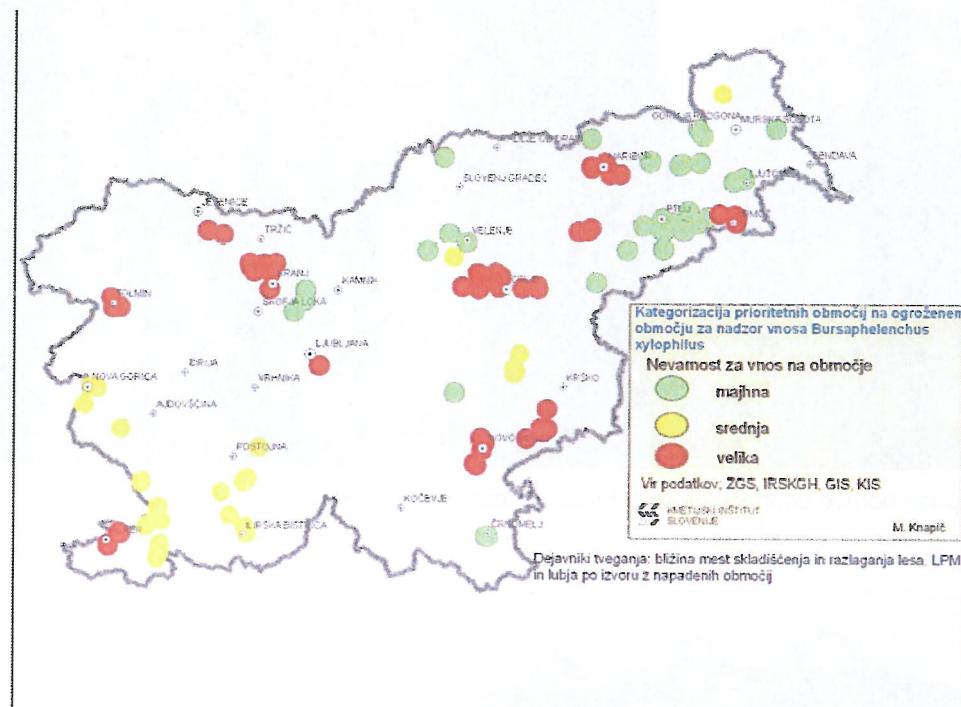
B1: Zapisnik o odvzemu vzorca - popis vzorcev

Priloga 1:

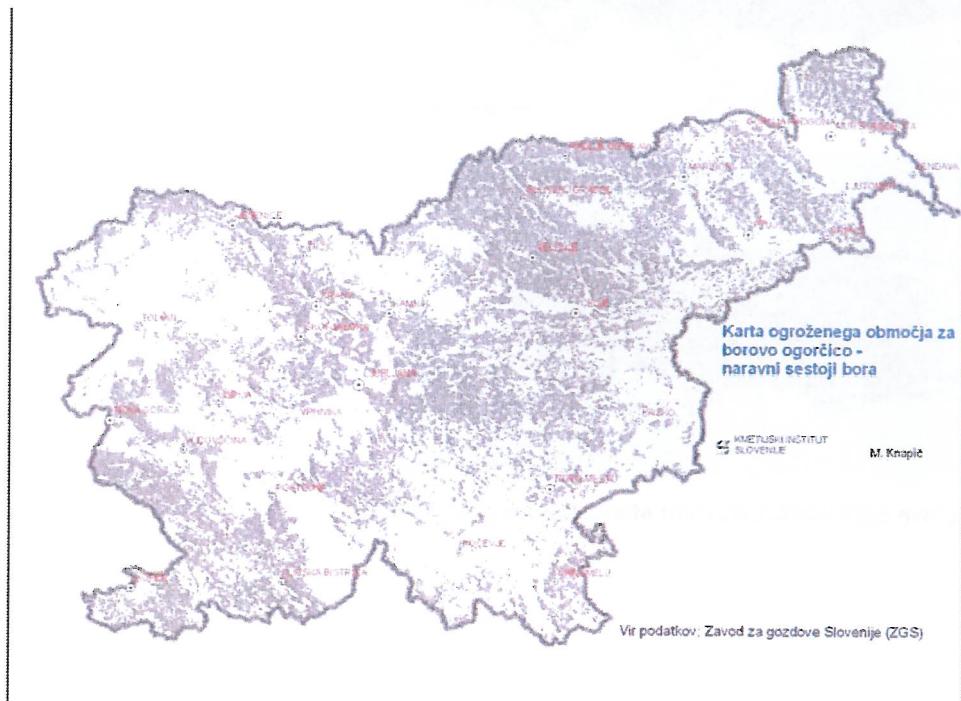
Priloga 1: Slikovno gradivo

I. Karte za zdravstvene preglede iglavcev (lokacije za usmerjene zdravstvene preglede iglavcev).

Slika 1: Prikaz lokacij, kjer obstaja nevarnost za vnos borove ogorčice.

Slika 1: Prikaz lokacij, kjer obstaja nevarnost za vnos borove ogorčice.

Slika 2: Ogroženo območje za borovo ogorčico – sestoji borov.

Slikovno gradivo

Znamenja napada borove ogorčice na vrsti *Pinus pinaster*, venenje in sušenje iglic (foto KIS).

Foto M. Jurc

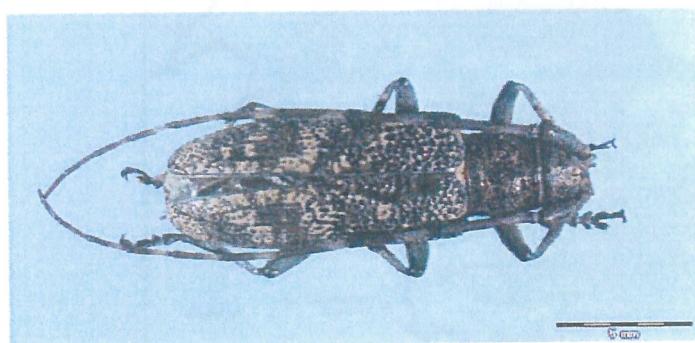

Foto M. Jurc

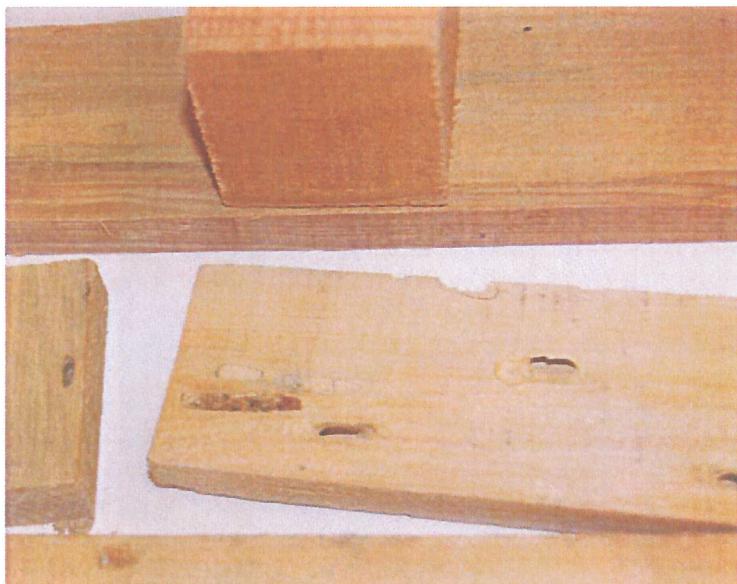
Prenašalci borove ogorčice hrošči rodu *Monochamus* (foto M. Jurc).

Prenašalec borove ogorčice – žagovinar (*Monochamus* spp.) in začetek zrelostnega žrtja na vejici (foto M. Jurc).

Pri zrelostnem žrtju žagovonarji povzročajo značilne poškodbe ponavadi visoko v obrši iglavcev, zato poškodbe težko opzimo. V primeru večje gostote populacije žagovinarjev v naravi poškodbe lahko opazimo tudi na mladju iglavcev (foto: D. Jurc)

Znamenja napada ličink rodu *Monochamus* na lesenem pakirnem materialu (foto KIS)

Priloga 2: NAVODILA ZA VZPOSTAVITEV URADNIH EVIDENC O POSEBNEM NADZORU
 Izvajalci posebnega nadzora so dolžni zbirati podatke o uradnih zdravstvenih pregledih in vpisovati podatke, da so na razpolago koordinatorju posebnega nadzora po programu RS za fitosanitarno področje in vodji fitosanitarne inšpekcijske. Sistematično se v bazo podatkov zbirajo tudi opazovanja drugih izvajalcev v skladu s 5. členom ZZVR-1.

I. Izvajalci

1. Koordinator posebnega nadzora in diagnostični laboratorij:

KIS: dr. Saša Širca, sasa.sirca@kis.si, dr. Gregor Urek, gregor.urek@kis.si

2. Koordinator v FSI:

Anita Benko Beloglavec: anita.benko@gov.si, Joži Jerman Cvelbar: jozi.cvelbar@gov.si

3. Koordinator v GI:

mag. Bojan Vomer: bojan.vomer@gov.si

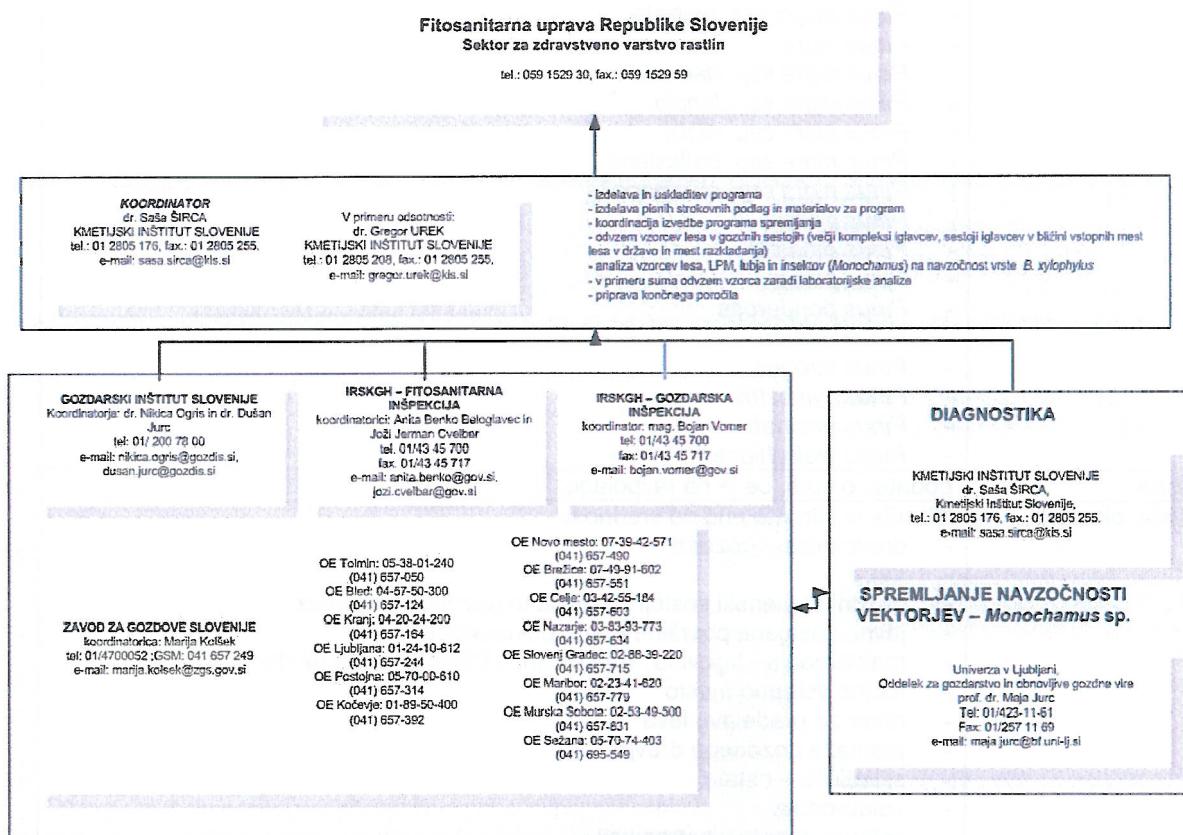
4. Koordinator v GIS:

dr. Dušan Jurc: dusan.jurc@gozdis.si, Nikica Ogris: nikica.ogris@gozdis.si

5. Koordinator v ZGS:

Marija Kolšek: marija.kolsek@zgs.gov.si

Shema izvedbe in poročanja.

II. Opis nekaterih podatkov, ki so potrebni za vpis v bazo zdravstvenih pregledov za posebni nadzor borove ogorčice v aplikaciji FURS APL (podrobnejša navodila za vnos v aplikacijo so v FURS APL).

A. podatki o pregledu in mestu pregleda

Podatek	Opis in šifrantni
Predmet nadzora	Izberite iz šifranta eno od vrednosti: - les iglavcev - lesena embalaža - lesena embalaža in podporni les - <i>Pinus</i> sp. - <i>Pinus aristata</i> - <i>Pinus balfouriana</i> - <i>Pinus banksiana</i> - <i>Pinus brutia</i> - <i>Pinus canariensis</i> - <i>Pinus cembra</i> - <i>Pinus contorta</i> - <i>Pinus halepensis</i> - <i>Pinus heldreichii</i> - <i>Pinus jeffreyi</i> - <i>Pinus leucodermis</i> - <i>Pinus longaeva</i> - <i>Pinus monticola</i> - <i>Pinus mugo</i> - <i>Pinus mugo</i> var. <i>mughus</i> - <i>Pinus mugo</i> var. <i>pumilio</i> - <i>Pinus mugo</i> var. <i>rostrata</i> - <i>Pinus nigra</i> - <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>dalmatica</i> - <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>lario</i> - <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>nigra</i> - <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>pallasiana</i> - <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>salzmannii</i> - <i>Pinus peuce</i> - <i>Pinus pinaster</i> - <i>Pinus pinea</i> - <i>Pinus ponderosa</i> - <i>Pinus radiata</i> - <i>Pinus strobus</i> - <i>Pinus sylvestris</i> - <i>Pinus uncinata</i> - <i>Pinus wallichiana</i>
Sorta	podatek o sorti, če je na razpolago
Vrsta lokacije	Izberite iz šifranta eno od vrednosti: - drevesnica – gozdna - gozd - gozdn semenski sestoji za matično gozdro drevesnico - javne zasajene površine (park, pokopališče, ...) - maloprodaja - trgovina, vrtni centri, tržnica, prodaja na domu - mejno vstopno mesto - obrat za predelavo lesa - plantaže gozdnega drevja - skladišče – ostalo - veleprodaja - vstopno mesto v notranjosti - zemljivo v zaraščanju
Vrsta rastlinskega materiala	Izberite iz šifranta eno od vrednosti: - les z okroglo površino - lesni sekanci, drobljenici ali ostanki

	<ul style="list-style-type: none"> - listi/iglice, samostojno ali na vejah - lubje - nadzorovan predmet - rastlina, posajena, okrasna - rastlina, rastoča - sadika, posajena
--	--

B. podatki o vzorčenju

Podatek	Opis in šifranti
Predmet vzorčenja	Izberite iz šifranta eno od vrednosti: <ul style="list-style-type: none"> - cela rastlina - korenina - les, lubje, sekanci - vaba – feromonska - vaba - lepljiva plošča - vaba – svetlobna - veja (z listi ali brez) ali poganjki - vektor - žuželka
Namen vzorčenja	Izberite iz šifranta eno od vrednosti: <ul style="list-style-type: none"> - vizualna določitev - sum na - naknadna kontrola - drugo